

**Delrapport från Uppsala arbetarekommuns
förnyelsegrupp**

Politik

Innehållsförteckning

<i>Uppdraget</i>	3
1. Arbetsmetod	
<i>Politik</i>	4
2. Sammanfattning	5
3. Styrning av offentlig sektor	6
3.1 Ägande	7
3.2 Ta initiativet innan andra gör det	8
3.3 Vinna medelklassen	
4. Arbetsmarknad och ekonomisk politik	
4.1 Fler jobb i framtidsbranscher	
4.2 Ungdoms – och långtidsarbetslöshet	9
4.3 Fria, trygga och moderna jobb	
4.4 Skatter	10
5. Utbildning	
5.1 Ett prioriterat område	
5.2 Bättre kunskap genom ökad integration	11
5.3 Bättre skola genom lärarsatsningar	
5.4 En översyn av nuvarande skolmodell	
5.5 Likvärdiga möjligheter	
5.6 Flera chanser	12
5.7 Skolans innehåll	
6. Rättvisa och jämlikhet	
6.1 Bostäder	13
6.2 Barnfattigdom	
<i>Deltagare i förnyelsegruppen</i>	14

Uppdraget

Uppsala arbetarekommuns representantskapets beslutade vid sitt möte i december 2010 att uppdra åt styrelsen att tillsätta en ”förnyelsegrupp”. Uppdraget som gavs oss var inte mer definierat än att vi skulle föreslå förslag till förnyelsen av Socialdemokraterna i Uppsala.

Beslutet att tillsätta gruppen kom efter att valresultatet visat på ett minskat förtroende för Socialdemokraterna i de allmänna valen, såväl nationellt som lokalt. En utförlig analys av valresultatet i Uppsala gjordes av Uppsala arbetarkommun valanalysgrupp under ledning av Irene Söderhäll. Tillsammans med rapporten från den av partistyrelsen tillsatta ”kriskommissionen” har den lokala valanalysen utgjort utgångspunkten för vårt arbete.

1. Arbetsmetod

Förnyelsegruppen består av fjorton personer med olika erfarenheter från partiarbete i Uppsala. I enlighet med representantskapets beslut var vid tidpunkten för gruppens tillsättning hälften av ledamöterna ännu inte fyllda trettio år. Gruppen kommer vid tidpunkten för arbetets slut att ha sammanträtt vid nio tillfällen under våren 2011. Lika mycket tid kommer då att ha tagits i anspråk för att diskutera politik som organisation. I möjligaste mån har strukturen i kriskommissionens rapport följts. Kvaliteten och effektiviteten i vårt arbete har hjälpts av en god omvärldsbevakning och väl förberedda diskussioner. Träffarna har förbättrats genom att gruppens deltagare tagit del av utskickade handlingar och inkommit med enkätsvar.

Inledningsvis övervägde vi flera metoder för vårt arbete, såsom användandet av empiriska undersökningar, fokusgrupper och gästföreläsare. Efter att vi definierat vår roll främst som en idéverkstad valde vi dock att koncentrera arbetet till diskussioner inom gruppen. Detta medför att vissa av våra förslag måste utredas vidare. Främst gäller detta var gränserna går för den kommunala beslutskompetensen. Vi har dock haft som målsättning att vara så konkreta som möjligt i syfte att åstadkomma förslag som är möjliga att anta för arbetarekom-

munens beslutande församlingar. Detta har medfört att vi prioriterat ett lokalt angreppssätt. Ett annat övergripande perspektiv har varit det kommunikativa då vi velat ta fasta på såväl valanalysens som kriskommissionens slutsats att socialdemokraterna saknade en trovärdig berättelse i valet 2010.

Vi förutsätter att det omfattande arbete som härmed redovisas bemöts med nyfikenhet, allvar och en ambition att förverkliga förslagen. Vi vill poängtera det unika med att fjorton personer under en så lång tid, från olika delar av den lokala partiorganisationen, tagit sig tid till djupgående samtal om hur vi ska föra vårt parti in i framtiden.

Politik

Läsaren av denna rapport skall inte dra slutsatsen att de frågor som inte berörs i denna rapport är frågor som är ointressanta för framtidens socialdemokrati. Det är med nödvändighet endast en begränsad del av samtliga för framtiden angelägna frågor som gruppen har haft tillfälle att diskutera. I viss mån har urvalet skett som en följd av att vi följt kriskommissionens struktur. Även om miljöfrågor har belysts i detta arbete vill vi understryka hur central frågan om hållbar utveckling i alla dess tre dimensioner, den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. Det är en självklarhet för den moderna socialdemokratin att i alla beslut anta ett sådant perspektiv. Med dessa påpekanden vill vi dock vara tydliga med att de frågor som lyfts i denna rapport är av sådant slag att de bör ges prioritet i kommande valrörelser.

2. Sammanfattning

Följande text sammanfattar budskapet vi vill att Socialdemokraterna i Uppsala förmedlar till väljarna inför valet 2014.

”Vi vill använda de gemensamma resurserna för att öka människors frihet. Vi vill att friheten ska spänna mellan allt ifrån att tonåringen ska ha en möjlighet att skaffa sig en ordentlig utbildning för att nå sitt drömyrke, till att 90-åringen ska kunna få nödvändig hjälp att fortsätta ett aktivt liv. Framförallt vill vi ge människor friheten som kommer med ett jobb och en bostad.

Varje felanvänd skattekrone är en stöld från detta. Slöseriet med skattepengar måste därför få ett slut. Vi har sett hur skolor gått i konkurs och tvingat elever att gå om en årskurs, hur kommunala fastigheter sålts till vrakpris, hur dyr och dålig behandling getts barn som är på glid. Vi vill sätta gränser, följa upp det som blivit fel, skriva bättre avtal med dem som gör jobb som vi alla betalar för och stoppa korruptionen.

Skattekrorna behövs nu och för framtiden. Vi har enorma uppgifter framför oss om vi i framtiden vill ha jobb att gå till och en bra miljö att leva i. Detta kräver att vi satsar nu.

Vi intresserar oss för allas frihet oavsett hur mycket pengar de har på kontot, var de bor eller vad deras föräldrar har för bakgrund. Detta gör vi därför att vi tror på jämlikhet och därför att det är lönsamt för alla i längden. Konstigare än så är det inte.”

För att förverkliga detta föreslår vi att socialdemokraterna i Uppsala bland annat vidtar följande åtgärder.

- Ta fram ett förslag på ett antikorrupsionsprogram.
- Ta fram förslag på hur medborgarna enklare ska kunna se hur deras pengar används.
- Genomför en grundlig utredning av hur styrning och uppföljning av skattefinansierad verksamhet kan förbättras.

- Utred särskilt hur externa skattefinansierade verksamheter kan styras mer effektivt med hjälp av bättre utformade avtal.
- Ta fram ett åtgärds paket för gröna jobb.
- Ta fram ett åtgärds paket för att skapa jobb åt ungdomar.
- Utred särskilt frågan hur kommun- och landsting kan tillhandahålla trainee- och praktikplatser till ungdomar och hur entreprenörer genom avtal kan förbindas att erbjuda sådana platser.
- Ta fram förslag på hur arbetstagare inom kommun och landsting ska kunna få mer inflytande över schemaläggning och andra delar av sitt arbete.
- Ta fram förslag om hur heltid kan göras till en rättighet inom kommun och landsting och deltid en möjlighet.
- Ta fram förslag på hur läraryrket kan stärkas genom högre lön och bättre karriärmöjligheter.
- Genomför en omfattande utredning av skolan för att se vilka åtgärder som kan föreslås för att förbättra styrning, kontroll och innehåll.
- Ta fram förslag på hur hjälp med läsläsning kan erbjudas de ungdomar som vill ha elever behöver sådant stöd.
- Ta fram förslag för hur vuxenutbildningen kan stärkas.
- Ta fram ett åtgärds paket för att bygga fler hyresrätter i Uppsala.
- Ta fram förslag på hur barnfattigdomen kan bekämpas.

3. Styrning av offentlig sektor

Devisen att varje felanvänd skattekrone är en stöld från folket har varit en socialdemokratisk insikt allt sedan Gustav Möllers dagar. Efter att ett borgligt styre har genomfört omfattande reformer av offentlig verksamhet på ideologisk grund finns åtskilliga exempel på hur en dålig styrning och kontroll gör att skattekronor slösas bort. För de borgerliga partierna är ägande-frågan det mest centrala. Uppsala har även en borgerlig ledning som vill vara duktigast i klassen och låta det privata ägandet bli norm för hur de offentliga medlen hanteras. När de ideolo-

giska skygglapparna är på har det borgerliga styret saknat förmåga att se och rätta till uppenbara problem som kommit som ett resultat av deras privatiseringsiver. Socialdemokratin har inte förmått att genom konkreta exempel visa på fel och brister i dagens system. Oppositionsrollen har mest använts till att säga nej till borgerliga förslag, utan att presentera egna idéer om hur den offentliga verksamheten skall skötas.

3.1 Ägande

Det har varit en hämsko att Socialdemokratin fastnat i en svartvit diskussion om ägande istället för att förutsättningslöst granska det system som vi lever i. Ett system som medfört såväl positiva som negativa effekter. Sverige utmärker sig genom att ha en mycket stor offentlig konsumtion och en relativt liten offentlig produktion. Detta skapar ett fält där risken för ineffektivitet, korruption och andra brister är uppenbara. Vi har även kunnat läsa om hur offentligt ägda lokaler slumpats bort till en bråkdel av marknadsvärdet, hur behandlingshem haft som ”behandlingsmetod” att reparera hus som generat stora vinster till ägarna och hur elever tvingats gå om årskurser då deras skola gått i konkurs.

Även om lösningen på vissa av problemen kan vara att göra privat ägande gemensamt, eller i vart fall inte sälja ut ytterligare verksamhet, så krävs helt andra svar till Uppsalas väljare i 2014 års valrörelse. Inte minst fordrar en lokal valrörelse idéer om hur vi lokalt i ett nationellt beslutat system kan få ut mer och bättre välfärd för varje skattekrona. Vi vill därför se följande åtgärder.

- Ta fram ett förslag på ett antikorrupsionsprogram.
- Ta fram förslag på hur medborgarna enklare ska kunna se hur deras pengar används.
- Genomför en grundlig utredning av hur styrning och uppföljning av skattefinansierad verksamhet kan förbättras.
- Utred särskilt hur externa skattefinansierade verksamheter kan styras mer effektivt med hjälp av bättre utformade avtal.

3.2 Ta initiativet innan andra gör det

Vad som nu börjar hända är att de som har ansvar för de ideologiskt genomdrivna systemen börjar uppmärksamma dess negativa konsekvenser. Folkpartiet börjar exempelvis undersöka hur verksamheten i skolan kan förändras för att komma till rätta med uppenbara problem. Detta är en roll som vi inte får släppa till dem som är ansvariga för dagens brister.

3.3 Vinna medelklassen

Att se och lyfta dessa brister så att de hamnar högt upp på den politiska dagordningen är ett sätt att visa att socialdemokratin är de som är mest dugliga att regera. Regeringsdugligheten var även en fråga som flitigt debatterades i 2010 års valrörelse. Är det något som det svenska folket inte gillar är det slarv och slöseri med skattepengar. Att vinna förtroende hos breda delar av medelklassen är en förutsättning för att vinna val. Att vinna val är i sin tur en förutsättning för att genomföra en socialdemokratisk politik för ett mer rikt och jämlikt Sverige.

Medelklassen attraheras mer av en trovärdig och genomtänkt hantering av gemensamma medel än av enskilda skattesänkningar. Vi tror därför inte att RUT-avdraget har en tillnärmelsevis lika stor inverkan på medelklassväljare som ett omfattande politiskt program mot slöseri och korruption. För att vi skall bli trovärdiga i dessa frågor måste vi även vända blicken mot oss själva och ha förslag på hur vi kan stärka förtroendet för våra egna företrädare.

4. Arbetsmarknad och ekonomisk politik

4.1 Fler jobb i framtidsbranscher

För att vi skall lyckas återta initiativet vad gäller jobben krävs att vår politik kännetecknas av en trovärdig framåtriktad arbetsmarknadspolitik. Hållbar utveckling och så kallade ”gröna jobb” är en stor möjlighet att öka sysselsättningen, inte minst i Uppsala. Med gröna jobb avses sådana arbeten som tillkommer genom en tillväxt som är en del av en hållbar utveckling. Detta kan röra sig om allt ifrån framtagandet av miljövänliga energislag till ekoturism i Fyrisåns närhet.

Genom att ta fram ett ”paket för gröna jobb” i Uppsala skulle Socialdemokratin kunna visa på handlingskraft i jobbfrågan. Paketet bör innehålla förslag på bättre samordning mellan universitet, kommun och näringsliv. En strategi för hur kommun och landsting med bland annat finansiella medel och markallokering kan åstadkomma ett kluster av företag som kan erbjuda ”gröna jobb”. Paketet bör även innehålla åtgärdsförslag som syftar till att vid upphandlingar utforma kraven så att den gröna tillväxten gynnas i Uppsala. I 2010 års valrörelse talades det om dessa frågor men på ett så abstrakt sätt att det av många upplevdes som tomma ord. Det måste därför vara så konkreta förslag som läggs inför valet 2014 att väljarna förstår skillnaden mot andra partier och att vi denna gång menar allvar.

4.2 Ungdoms- och långtidsarbetslöshet

En fråga som engagerade många väljare i 2010 års valrörelse var ungdomsarbetslösheten. Även frågan om människor som hamnat i långvarig arbetslöshet var en viktig politisk fråga. Dessa frågor måste en socialdemokratisk politik ha svar på. Ett åtgärds paket bör tas fram som innehåller flera förslag på hur unga och långtidsarbetslösa kan ges möjligheten att arbeta. Detta paket bör innehålla en tydlig strategi för hur skolan kan integreras bättre med arbetsmarknaden. Det kan ske med bättre möjligheter till praktik och fler personliga möten med potentiella arbetsgivare genom exempelvis ett mentorssystem. Kommun- och landsting bör tillhandahålla trainee- och praktikplatser till ungdomar. Möjligheten att ställa krav vid upphandlingar på trainee och praktikplatser hos kommunens och landstingets entreprenader bör utredas särskilt.

4.3 Fria, trygga och moderna jobb

Den politiska diskussionen, styrd av en borgerlig dagordning, har länge handlat om hur människor skall ges ökade ekonomiska incitament att arbeta. Detta har till stor del trängt undan frågor såsom trygghet och medbestämmande i arbetslivet. Arbetsmarknadspolitik har blivit synonymt med att skapa arbetstillfällen, vilket självklart är en mycket angelägen fråga, se avsnitt 2.1. Det är dock viktigt att vi socialdemokrater nu återtar initiativet i politiken genom att bredda diskussionen om arbetsmarknaden. Vi är övertygade om att många människor skul-

le känna igen sig i en beskrivning av dagens arbetsmarknad såsom otrygg, stelbent och omodern.

Det är viktigt att vi angriper frågan på ett sätt som i ord och praktisk handling går i takt med tiden. Vi vill därför föreslå att vi socialdemokrater tar fram ett åtgärds paket för att göra Uppsala kommun och Uppsala läns landsting till moderna arbetsgivare där frihet och trygghet sätts i fokus. Detta kan innebära större möjligheter att lägga egna scheman och alternativ till användandet av bemanningsföretag inom kommunen och landstinget. Målet bör vara en nolltolerans mot bemanningsföretag inom verksamheter finansierade av skattepengar. Paketet bör även innehålla andra åtgärder som gör verklighet av det fackliga kravet om heltid som en rättighet, och deltid som en möjlighet.

4.4 Skatter

Diskussionen skall aldrig föras om skatter isolerat från andra frågor. Först måste vi socialdemokrater visa vad vi vill åstadkomma med skattemedlen. Vi ska börja med att definiera vad som skall vara det offentligas ansvar, och vilka reformer vi vill genomföra. Det är först när detta står klart som en prislapp på skattsedeln kan sättas. Sedan är det upp till väljarna att säga om de köper vår politik eller inte. Detta förhållningssätt vinner även stöd i kriskommissionens och valanalysgruppens rapporter. Skatten som ett verktyg att åstadkomma en omfördelning av samhällets resurser i skapandet av ett mer jämlikt samhälle får heller inte underskattas. En förutsättning för att vi skall gå till val på en höjd kommunal- eller landstingskatt är att höjningen motiveras av reformer eller andra ytterst angelägna skäl.

5. Utbildning

5.1 Ett prioriterat område

En socialdemokratisk utgångspunkt måste vara att ge människor jämlika möjligheter och att detta är det mest effektiva för samhället i stort. Ingen institution har som skolan en sådan inverkan på människors livschanser. Utbildning och skola måste därför vara ett prioriterat område för oss Socialdemokrater vars existensberättigande ligger i vår övertygelse om ett rättvist samhälle.

5.2 Bättre kunskap genom ökad integration

Så som tas upp i kriskommissionens rapport har skolresultaten försämrats under senare tid i Sverige. En viktig orsak till detta är den ökade segregationen i de svenska skolorna. Även om skolan till stor del är en spegelbild av hela samhället kan mycket göras för att förbättra integrationen i den svenska skolan, och därigenom förbättra kunskapsnivån. En skola med elever som visar bättre kunskapsresultat kommer även att stärka svensk konkurrenskraft.

Det är därför med oro som vi ser hur modell för fri skoletablering har lett till ökad segregation. En prioriterad fråga måste därför vara att sätta in åtgärder som skapar en mer allsidig elevsammansättning. Här måste förslag presenteras inför valet 2014.

5.3 Bättre kunskap genom lärarsatsningar

Lärrollen måste stärkas för att kvaliteten i skolan skall kunna utvecklas. Det måste vara rimliga arbetsvillkor för landets lärare där lön och karriärmöjligheter måste förbättras.

5.4 En översyn av nuvarande skolmodell

Omställningen av skolsystemet har skapat många problem som inte politiken förmått att hantera. Det är en självklarhet att lika krav måste ställas på enskilda förskolor och skolor som på dem som drivs av kommunen. Tillsynen fungerar dåligt och vi har genom åren sett många exempel på ett skolsystem som saknar ordning och reda. Gränserna för hur kommunen kan gå före i detta arbete bör utredas och föranleda konkreta förslag inför valet. Skolor som är i kommunal regi bör heller inte säljas ut till privata entreprenörer då detta riskerar att drabba eleverna när långsiktighet och ekonomi äventyras.

5.5 Likvärdiga möjligheter

Den sociala snedrekryteringen till universitet och högskolor beror till stor del på att förutsättningarna ser så olika ut för svenska elever. Inte minst har elever från studievana hem en stor fördel att nå kunskapsmålen. En socialdemokratisk politik måste innehålla åtgärder för att minska denna skillnad beroende på barns och ungdomars bakgrund. Läxläsning genom skolans försorg bör vara en del av ett socialdemokratiskt valprogram i Uppsala 2014.

5.6 Flera chanser

En av utbildningssystemets viktigaste funktioner är att ge människor fler chanser att välja studieinriktningar och yrken. Vuxenutbildning måste därför vara en självklar del av socialdemokratisk politik även i framtiden. Konkreta förslag bör tas fram på hur kommun- och landstingsanställda lättare kan vidareutbilda sig för att kunna utföra andra arbetsuppgifter.

5.7 Skolans innehåll

En kommission bör tillsättas med uppdraget att se hur utbildningens innehåll kan förbättras. Diskussionen om skolan får aldrig stanna kring system- och ägarfrågor. Socialdemokratien måste kunna presentera en trovärdig politik för hur skolan ska kunna bryta ny mark inom pedagogikens område. Hur kuratorer och skolsköterskor påverkar elevernas hälsa och skolresultat bör uppmärksammas särskilt i arbetet med att ta fram förslag på området.

I ett sådant arbete bör elevernas erfarenheter tillvaratas. Skolfullmäktige för att öka elevernas inflytande eller skolråd kan vara en väg att gå. Det är även viktigt att utbildningsbegreppet inte görs för smalt. Den kommunala musikskolan och satsningar på drama och bild har även stor betydelse för att främja kulturell utveckling. För att stödja elevers utveckling är det viktigt att det finns en god skolhälsovård.

6. Rättvisa och jämlikhet

Socialdemokratien är bäraren av idén om ett jämlikt samhälle i välstånd. Den nordiska samhällsmodellen bygger ytterst på individens rättigheter. Kollektiva lösningar syftar till att öka individens frihet. De förslag vi lägger måste tydligare än idag motiveras av individens rätt till frihet. Kampen för en bättre skola, en ökad integration eller en god sjukvård handlar ytterst om den enskilde individens rätt till frihet oavsett klass, etnicitet eller kön. Detta är även grunden till alla förslag som förs fram i denna rapport.

Vägen till jämlikhet och ekonomiskt välstånd går främst genom generella lösningar där åtgärder inom områdena arbetsmarknad och välfärd utgör de bärande delarna. Ibland kan dock

särlösningar vara nödvändiga för att rätta till uppenbara diskrimineringsfall vid exempelvis rekrytering. Utöver vad som anförts i övriga delar av rapporten har vi följande tillägg med särskild bäring på frågor om rättvisa och jämlikhet.

6.1 Bostäder

I en tid där bostaden i många fall har blivit ett sätt att spekulera med lånade pengar tenderar rättighetsperspektivet försvinna från den bostadspolitiska diskussionen. Det är en skyldighet som vi alla gemensamt har att människor har någonstans att bo och starta sina vuxna liv i. Inte minst för Sveriges och Uppsalas ekonomiska utveckling är det viktigt att det finns bostäder som möjliggör en arbetsmarknad där den hållbara tillväxten inte hämmas av arbetskraftsbrist. Hyresrätten är central i skapandet av ett rättvist och rikt samhälle. Framförallt ser vi ett behov av små och billiga lägenheter. Inför valet 2014 vill vi därför att det tas fram ett bostadspaket som anger hur vi socialdemokrater vill använda politiken i Uppsala för att skapa fler bostäder och främst hyresrätter. Här kan markallokering och andra insatser genom exempelvis direktiv och resursförstärkning till Uppsalahem AB komma ifråga.

6.2 Barnfattigdom

En särskilt hjärtslitande typ av fattigdom är den som drabbar barn. Det blir så tydligt hur olika livschanserna ser ut beroende på vilken situation en person föds in i. Det måste därför vara en särskild uppgift för socialdemokratin att ha skarpa förslag på hur barnfattigdomen ska bekämpas. Självfallet krävs generella åtgärder som förhindrar att föräldrar och familjer hamnar i fattigdom. Detta utesluter dock inte att särskilda insatser görs för att öka barnens frihet.

En åtgärd som bör vidtas är att erbjuda kommunala sommarjobb åt ungdomar. Detta är ett sätt att öka deras egna ekonomiska frihet för stunden, men även förse dem med verktyg inför inträdet på arbetsmarknaden och med det en egen framtida inkomst. Tillsammans med detta föreslår vi att det noggrant utreds hur barn som lever i familjer med försörjningsstöd kan ha egen inkomst utan att detta påverkar försörjningsstödet för familjen i sin helhet.

Vidare vill vi att försörjningsstöd kan utökas för nödvändiga inköp till barn såsom glasögon eller skor till gymnastiken. För att minska skillnaden för barn och ungdomar från rika och

fattiga familjer föreslår vi även att frågan om avgifter i skolan för olika aktiviteter uppmärksammas.

Slutligen vill vi betona skolan som ett kraftigt verktyg för att skapa ett mer jämlikt samhälle. En bättre resursfördelning efter behov är även ett sätt att genom välfärden agera mot barnfattigdomen.

Med detta överlämnar förnyelsegruppen denna delrapport till arbetarkommunen. Förnyelsegruppen har bestått av följande personer.

Gustaf Lantz, ordförande

Rahima Ortac, sekreterare

Milishia Rezai

Patrik Kjellin

Izabell Zaza

Patrik Bergman

Gustav Sundqvist

Agneta Erikson

Kerstin Ramdén

Erik Pelling

Carl Lindberg

My Lilja

Henrik Nyström

Helena Ersson